

IX Integrācija ar citiem plānošanas dokumentiem

9.2. Dabas aizsardzība

Pašlaik Latvijā notiek darbs pie no pazemes ūdeņiem atkarīgo sauszemes ekosistēmu un ar pazemes ūdeņiem saistīto saldūdens ekosistēmu identificēšanas un stāvokļa novērtēšanas. Nākotnē izstrādājot UBA plānus, būs nepieciešams ņemt vērā LVAF finansētā projekta Nr.1-08/205/2020 “No pazemes ūdeņiem atkarīgo ekosistēmu identificēšana un novērtēšana Latvijas pazemes ūdensobjektu līmenī”, kā arī Interreg Igaunijas–Latvijas 2014-2020 programmas projekta WaterAct rezultātus, lai veiktu šo ĪADT efektīvāku aizsardzības plānošanu.

9.3. Klimata pārmaiņas

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027.gadam

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021. –2027.gadam ir izstrādāti rīcības virziena uzdevumi, lai palielinātu labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdensobjektu īpatsvaru, lai uzlabotu iekšzemes ūdensobjektu un jūras vides stāvokli, lai samazinātu antropogēno slodzi, t.sk. notekūdeņu kaitīgo ietekmi uz dabas resursiem un vidi un aizsargātu pazemes ūdens resursus. Kā vienu no šī uzdevuma izpildes veidiem var minēt Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes īstenoto projektu “Laiktelpiskā pazemes ūdeņu sausuma prognozēšana ar jauktiem modeļiem daudzslāņu sedimentācijas baseinā klimata pārmaiņu ietekmē” (GURU) (2020-2022), kuru finansē Latvijas Zinātnes padome. Projekta mērķis ir izstrādāt jaunu integrētu pazemes ūdens līmeņu novērtēšanas pieeju, kas, balstoties uz meteoroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ļautu identificēt vēsturiskos pazemes ūdeņu sausuma notikumus un prognozēt līdzīgu notikumu iestāšanās varbūtību un ilgumu nākotnē, atkarībā no sateces baseina īpašībām un ņemot vērā klimata pārmaiņas. Ilgtermiņa mērķis ir izstrādāt pieejas un rīkus pazemes ūdeņu līmeņu anomāliju novērtēšanai ar ierobežotiem, konkrētām vietām raksturīgiem hidroģeoloģiskajiem datiem, ko turpmāk varētu izmantot pazemes ūdeņu sausuma prognozēšanai klimata pārmaiņu ietekmē. Pētījumā tiek aplūkots Baltijas artēziskais baseins, kas aptver visu Baltijas valstu teritorijas (Latviju, Lietuvu un Igauniju), tomēr rezultāti varēs tikt pielāgoti līdzīgām situācijām visā pasaulē. Pētījumu uzmanības centrā ir metodoloģiskie aspekti pazemes ūdeņu sausuma parādības izpratnei, iekļaujot sateces baseinus raksturlielumus kā novitāti.

9.5. Teritoriālā plānošana

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 9.panta 1.daļu, aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem). Savukārt atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.janvāra noteikumu Nr.43 “Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika” 4.punkta prasībām, pazemes ūdens ņemšanas vietas īpašnieks vai lietotājs informē pašvaldību par īpašniekam piederošajā teritorijā esošo aizsargjoslu noteikšanu, iesniedzot pašvaldībā dokumentu kopijas par aizsargjoslu robežām un to saskaņojumiem. Aizsargjoslu robežas teritoriju plānojumos un zemes īpašuma vai lietojuma plānos nosaka un iezīmē atbilstoši Aizsargjoslu likuma 33. un 62.pantam.

9.6. Citi plāni un programmas Daugavas upju baseinu apgabalam

ES Kohēzijas fonda 5.4.2.specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstību un savlaicīgu vides risku novēršanu, kā arī sabiedrības līdzdalību vides pārvaldībā” 5.4.2.2.pasākuma “Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana” trešās atlases kārtas projekta “Ūdens monitoringa un kontroles sistēmas

attīstība” (turpmāk – KF projekts) ietvaros plānots pilnveidot esošo pazemes ūdeņu monitoringa tīklu, ierīkojot 25 jaunas pazemes ūdeņu monitoringa stacijas, kopumā ar 70 urbumiem un pilnveidojot divas esošās pazemes ūdeņu monitoringa stacijas (plānots pārurbt 1 urbumu esošajā stacijā un aizvietot esošo monitoringa staciju, papildinot to ar 4 urbumiem).

WaterAct – 2020.gadā uzsāktais projekts “Vienotu darbību kopums efektīvākai kopējo pazemes ūdeņu resursu apsaimniekošanai”. Projekts tiek īstenots ar Interreg Igaunijas – Latvijas 2014-2020 programmas un katra projekta partnera finansiālo atbalstu. Projekta mērķis ir veicināt ilgtspējīgu kopīgo pazemes ūdens resursu apsaimniekošanu pārrobežu teritorijā un nostiprināt pārrobežu sadarbību. Tas nodrošinās harmonizētu pieeju pazemes ūdens resursu pārvaldībai un pazemes ūdensobjektu stāvokļa novērtēšanai Latvijas – Igaunijas pārrobežas reģionā, attiecīgi ilgtermiņā nodrošinot ilgtspējīgu galvenā dzeramā ūdens resursa – pazemes ūdeņu – pārvaldību un aizsardzību.

EU-WATERRES – 2020.gadā uzsāktais projekts “Eiropas Savienībā integrēta sistēma pārrobežu pazemes ūdens resursu un antropogēno risku apsaimniekošanai”. Projekts tiek īstenots ar EEZ un Norvēģijas dotācijas fonda finansējums, kā arī katra projekta partnera finansiālo atbalstu. Projekta mērķis ir palielināt valsts iestāžu spēju pārvaldīt pārrobežu pazemes ūdens resursus, izveidojot integrētu informācijas un pētniecības platformu, ieviešot jaunus kartēšanas un datu analīzes rīkus un risinājumus saskaņotai pazemes ūdens apsaimniekošanai un aizsardzībai. Projekta mērķa sasniegšanai ir izvirzīti vairāki uzdevumi.